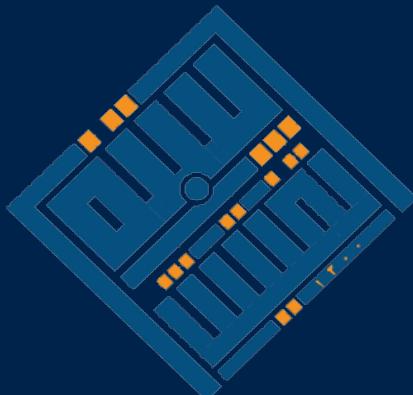

به نام خداوند (ج) حسابگر،
حسابساز، حسابرس و حسابدار
زمین و آسمان و هر آنچه در اوست

دیوان انتظامی اداره
اداره عالی تفتيش
Supreme Audit office

پلته - تفتيش

مياشتني تولگه

مدیر مسؤول: شيرشاه احمدى
سردبير: محمد احسان بابکر خيل
ويراستار: ذبيح الله ذكى
گزارشگر: عبدالاحد پويا

پلتهنہ - تفتیش

میاشتنی توکه

سال تأسیس: ۱۳۹۶

شماره بیست و ششم، ماه میزان و عقرب سال ۱۳۹۹

ستاره‌ای پر شیدن ماه شد

با نام نبی بکن مزین دهنت
تا خالق تو بیمه کند جان وتنت
ای آنکه زعماشقان قرآن هستی
خوشبوی کن از نام محمد (ص) دهنت

هفدهم ربیع الاول، سالروز طلوع خورشید پر فروع آسمان
علم الهی و برگیرنده نقاب از چهره حقایق بر همه عالمیان
بارک

دېیل خبرې:

د پلتنيي عالي اداري پنځه کلن استراتيژيک پلان

د پلتنيي عالي اداري خپل پنځه کلن استراتيژيک پلان (۲۰۲۲-۲۰۱۸) د ادارو د موخو، مقصدونو او فعالیتونو دلومړیتوبونو دپراختیا په موخه ترتیب کړي دی. د پلتنيي عالي اداري استراتيژيک پلان ، اداري سره د مهمو استراتيژيکو موخو ،اصلی اوښتیز و فعالیتونو، دندې پرمخ ورلو او همدارنګه هغه مسئولیتونه چې د پلتنيي عالي اداري په قانون کې راغلي مرسته کوي . د پلتنيي عالي اداري د استراتيژيک پلان د ترتیب په لړ کې ، کلنۍ طبیقې پلان ،او له طبیق خخه یې دڅارني دطريقې لپاره ، د پلتنيي عالي اداري د پرتیا لوړولو اوپه تخنيکي برخه کې په خو ټیکنالوژۍ کې د ورکشاپونو او برنامو له لاري د استراتيژيک پلان د ترتیب په هره مرحله کې د انتوسای (IDI) د پراختیای بنسټ همکاری او ملاتړ له ځانه سره لري. د پلتنيي عالي اداري همدارنګه د IDI استراتيژيک پلان جوړونې له لارښود خخه یې هم گته اخيستې.

د پلتنيي عالي اداري استراتيژيک پلان ۲۰۲۲-۲۰۱۸ چې (۵) بنسټيزي موخي لري ، پلي کوي :
استراتيژيکي موخي

- سازمانی پراختیا او د پرتیا لوړول
- د پلتنيو تر پونښن لاندې سيمو پراخواли او د پلتنيو د کيفيت سمون
- د پلتنيي دچارو برقي کول او د معلوماتي ټکنالوژۍ له توکو خخه ګته اخيستنه CAATs
- مدیريتي بهير او څواب ويونکي اداره
- له ګته لرونکو (ذینفعانو) سره اريکي او مناسب قانوني چوکات

پدي موخه چې د پلتنيي عالي اداري خپلې قانوني دندې او مسئولیتونه ، د پلتنيي عالي اداري د قانون او د پلتنيي دنريوالو معیارونو له مخې په استراتيژيک پلان جوړونې کې تر سره کړي ، د پلتنيي عالي اداري د دولت دمالي کړنو د پیاوړتیا په برنامو کې ګډون کړي دی او دمالي کړنو د پیاوړتیا FPIP پلان ترتیب او پلې کوي. د اداري ۲۰۲۲-۲۰۱۸ استراتيژيک پلان د FPIP پلان سره او هغه ژمنې چې په ياد پلان کې ورکړل شوي په تاکلي وخت سره پلي کوي.

همدارنګه د اداري ۲۰۲۲-۲۰۱۸ کلونو استراتيژيک پلان د اداري موخي ، فعالیتونه او د اداري استراتيژي چې په حقیقت کې د اداري اړتیاوې ، قانوني مسئولیتونو او فعالیتونو په تحقق او پلي کولو کې او د پلتنيي عالي اداري ژمنې چې دمالي پلان پیاوړتیا وي بنسي. دغه فعالیتونه د پلتنيي عالي اداري لپاره اړين ، مهم اوښتیز ګنل کېږي.

تفاهمنامه همکاری میان اداره عالی تفتيش و (CIPFA) انگلستان به امضاء رسید

علاوه بر این، از طریق کسب تجارب و آموزش های مسلکی در بخش های محاسبه و تفتيش، زمینه تقویت مدیریت مالی عامه کشور نیز بهبود می یابد که یک دستآورده بزرگ برای اداره عالی تفتيش به شمار می رود. گفتنی است که سپفا(CIPFA) انگلستان یک نهاد مسلکی مستقل بوده که حدوداً ۱۴ هزار عضو دارد و متخصصان را در بخش های مدیریت مالی عامه و حکومتداری برای سازمان ها جهت ارایه خدمات به حکومت و مردم آموزش داده و به جامعه تقدیم می نماید.

اداره عالی تفتيش تفاهمنامه اى را از طریق ویدیو کنفرانس، سه شنبه چهارم قوس ۱۳۹۹، با انتیتوت تصدیق شده مالی عامه و حسابداری انگلستان(CIPFA) امضا نمود. منظور از امضای اين تفاهمنامه، ارتقاي ظرفيت کارمندان، مسلکي سازی و حفظ كادرهاي ورزيده در اداره عالی تفتيش می باشد. با امضای اين تفاهمنامه، مفتشين اداره عالی تفتيش فرصت پيدا می کنند تا سertificait و عضويت CIPFA را درياافت و به عنوان مفتش تصدیق شده مسلکی به بررسی خويش در مراجع سكتور عامه ادامه دهند.

د پلتهنې عالي ادارې گته لرونکي (ذینفعان)

د پلتهنې عالي اداره؛ دعame سکتور د پلتهنې لوي بنسته ده او هخه کوي تر خود هيوا د په کچه دخلکو په منځ کي داعتماد وړ بنسته واوسي. د اداري ليد لوري، ماموریت او استراتېژيکي موخي داداري د گته لرونکو دغونښتو له مخي او همدارنګه د گته لرونکو د گډون د کچې په تناسب د پلتهنې عالي اداري په فعالیتونو کي تنظیم شوي دي. د اداري گته لرونکي؛ حکومت، دعame سکتور اداري، ملي شورا ګاني، اړوندې کميټې، ډونران(تمويل ګوونکي) او مدنۍ ټولنې تشکيلوي.

فعالیت‌ها و دست آوردهای ریاست پالیسی و پلان اداره عالی تفییش

که در چارچوب ملی صلح و انکشاف افغانستان ANPDF انعکاس یافته و در آنجا تقویت اداره عالی تفییش را به عنوان هدف تعین نموده بر علاوه در گزارش حسابدهی مالی و مصارف عامه (PEFA) بخش هفتم (Pillar 7) تقویت اداره عالی تفییش را شرط اساسی تقویت مدیریت مالی عامه دانست است. همچنان اداره عالی تفییش به عنوان عضو سازمان بین المللی نهادهای عالی تفییش، متعهد به پیروی و تطبیق میانوارات ISSAI میباشد و لازم میداند تا به شرایط و معیارهای سازمان مذکور که استقلالیت، مسلکی بودن، تفییش و گزارشدهی با کیفیت میباشد، خود را عیار نماید. بنابراین در نظرداشت تشریحات فوق اساس تعین اهداف استراتئیژیک اداره عالی تفییش را ساحت ذیل تشکیل میدهد: قانون اداره عالی تفییش، معیارات سازمان بین المللی نهادهای عالی تفییش (INTOSAI)، چارچوب ارزیابی اجراءات ادارات عالی تفییش (SAI-PMF)، گزارش حسابدهی مالی و مصارف عامه (PEFA)، چارچوب ملی صلح و انکشاف افغانستان (ANPDF)، اهداف انکشاف پایدار (SDGs)، بنچمارکهای دونرها، سفارش‌های بازبینی وظیفوی (Functional Review)، اولویت‌های اداره عالی تفییش که در جریان تحلیل وضعیت داخلی و خارجی اداره تثبیت میگردد، میباشد.

به منظور تطبیق بهتر پلان استراتئیژیک، اداره عالی تفییش کمیته را جهت ترتیب پلان تطبیقی سال مالی ۱۳۹۸ معرفی نمود، کمیته متذکره با در نظر داشت اولویت‌های اداره، پلان تطبیقی را که حاوی (۴۷) فعالیت بود، ترتیب و از طرف مقام اداره به تاریخ ۱۳۹۸/۳/۵ منظور گردید. اداره عالی تفییش طی سال مالی ۱۳۹۸ پلان مذکور را تطبیق و گزارش نهایی آنرا به مقام اداره شریک

ریاست پالیسی و پلان اداره عالی تفییش جهت تحقق اهداف استراتئیژیک اداره، پلان استراتئیژیک ۲۰۲۲-۲۰۱۸ را طرح، ترتیب و از طرف مقام اداره عالی تفییش منظور گردیده است. این پلان با توجه به اهداف و الزامات SAI-PMF، OGP، چارچوب ملی صلح و انکشاف افغانستان ANPDF ترتیب گردیده است. پلان مذکور همه ساله با توجه به اولویت‌های اداره عالی تفییش مورد بازنگری قرار میگیرد. به منظور تطبیق بهتر پلان و تحقق اهداف استراتئیژیک اداره، اداره عالی تفییش پلان تطبیقی سه ساله به سطح اداره و پلان تطبیقی سالانه ریاست‌ها و آمریت‌ها را طرح و ترتیب نموده و سیستم منظم نظارت از تطبیق پلان‌ها را نیز ایجاد نموده است.

جهت مدیریت درست پرسه مدیریت استراتئیژیک، اداره عالی تفییش مسؤوله رهنمود مدیریت استراتئیژیک را ترتیب نموده که بعد از تأیید کمیته میتواند این را تطبیق قرار میدهد. اداره عالی تفییش پلان تطبیقی سال مالی ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ را ترتیب و تطبیق نموده و گزارش آنها را به مقام اداره شریک ساخته است.

بر علاوه اداره عالی تفییش عضو پروژه بهبود عملکرد مالی FSP میباشد و جهت بهبود سیستم مالی و تحقق اهداف اداره، پلان بهبود عملکرد مالی FPIP ۲۰۲۲-۲۰۱۹ را ترتیب و تطبیق نموده و از تطبیق آن به مقام اداره و سایر ذینفعان گزارش ارایه مینماید.

جهت تعیین اهداف استراتئیژیک، اداره عالی تفییش از پالیسی‌های مشخص پیروی مینماید. چنانچه قبل از پاسخ پرسش اول ارایه گردید، اساس تعیین اهداف استراتئیژیک اداره را اولویت‌های اداره تشکیل میدهد. با توجه به اولویت‌های ملی

گردند و این امر باعث عدم تطبیق کامل پلان تفتیش میگردد.

- عدم مواصلت ویژه جهت بررسی سفارت های افغانستان مقیم خارج مشکلات و چالش های فوق باعث گردید تا اداره عالی تفتیش از مجموع (۵۰۳) مرجع شامل پلان تفتیش سال مالی ۱۳۹۸ تعداد (۴۶۹) مرجع آنرا بررسی نماید.

- اداره عالی تفتیش پلان استراتئیک ۲۰۱۸ ۲۰۲۲ را در ختم هر سال مورد بازنگری قرار میدهد. به همین اساس در سال مالی ۱۳۹۹ پلان استراتئیک مورد بازنگری قرار گرفته و یک سلسله تغییرات در فعالیت های مذکور رونما گردید. پلان استراتئیک اداره عالی تفتیش دارای پنج هدف اساسی میباشد که با در نظر داشت اولویت های اداره و موارد مهم که در پاسخ پرسش دوم ارایه گردید، میباشد. اهداف استراتئیک اداره عالی تفتیش قرار ذیل میباشد:

۱. تعریف مجدد نقش اداره عالی تفتیش برای ذینفعان از طریق چارچوب قانونی مناسب و تقویت روابط با ذینفعان
۲. توسعه سازمانی، مسلکی سازی و ارتقای ظرفیت
۳. توسعه ساحتات تحت پوشش تفتیش و بهبود کیفیت و مؤثربود تفتیش

۴. خودکار سازی روند تفتیش، استفاده بیشتر ابزار و روش های تکنالوژی معلوماتی در انجام تفتیش و محیط آبی تی
۵. تطبیق پروسه مدیریتی و اداری پاسخگو، موثر و بهبود یافته در اداره عالی تفتیش

بر علاوه اداره عالی تفتیش پلان بهبود عملکرد مالی برای سال مالی ۱۳۹۹ که دارای (۲) هدف و (۵۱) فعالیت میباشد، ترتیب و تطبیق مینماید. این پلان بیشتر روی فعالیت های اساسی و اصلاحی اداره تمرکز دارد.

ساخته است.

به منظور نظارت دقیق و حصول اطمینان از تحقق اهداف و پیشرفت فعالیت ها، از تطبیق پلان عملیاتی سال مالی ۱۳۹۸ به گونه ربuar نظارت صورت گرفته و گزارش آن به مقام اداره ارایه گردیده است.

بر علاوه اداره عالی تفتیش پلان بهبود عملکرد مالی FPIP سال مالی ۱۳۹۸ را ترتیب و تطبیق نموده و نظارت خودی و بیرونی (Self and External Assessment) آنرا تکمیل و گزارش آنرا به مقام اداره و سایر ذینفعان شریک نموده است.

پلان تفتیش سال مالی ۱۳۹۸ که شامل ۵۰۳ مرجع مرکزی و محلی میباشد ترتیب، از طرف مقام اداره منظور گردید و در جریان سال مالی ۱۳۹۸ اداره عالی تفتیش توانست بررسی ۴۶۹ مرجع آنرا تکمیل نماید

اداره عالی تفتیش پلان استراتئیک و پلان بهبود عملکرد مالی FPIP سال مالی ۱۳۹۸ را مؤفقاره تطبیق نموده و کدام مشکل جدی فراه راه تطبیق فعالیت ها وجود نداشته است. صرف در قسمت تطبیق کامل فعالیت های شامل پلان FPIP، اداره عالی تفتیش به بعضی مشکلات و چالش های چون عدم استخدام کمپنی مشورتی برای تفتیش پروژه های بانک جهانی، تأخیر و عدم استخدام مشاورین خارجی در بخش بهبود کیفیت تفتیش میباشد.

در تطبیق پلان تفتیش سال مالی ۱۳۹۸ اداره عالی تفتیش به بعضی مشکلات و چالش ها روبرو گردید که در ذیل به گونه مختصر به آنها اشاره میگردد:

- مشکلات امنیتی در بعضی از ولایات باعث عدم سفر هیئت اداره عالی تفتیش جهت اجرای بررسی ها میگردد.

- عدم همکاری و آمادگی بعضی مراجع در پروسه تفتیش با اداره عالی تفتیش، مانند وزارت مالیه
- تعدد بررسی های حکمی باعث میشود تا مفتشین مصروف بررسی های خارج از پلان اداره

بررسی های اداره عالی تفییش در مصرف بودجه مبارزه با ویروس کرونا

کشور دولت جمهوری اسلامی افغانستان بودجه مشخصی را برای مبارزه با بیماری ویروس کرونا اختصاص داده است که مطابق قانون باید از مصرف آن اداره عالی تفییش بررسی نماید. گزارش نتایج بازرگانی ها که شامل یافته ها، مشاهدات و سفارش های اصلاحی تفییش می باشد، با تفصیل و جزئیات جهت تطبیق به مراجع مربوط ارسال گردیده است.

بر علاوه اداره عالی تفییش در پلان سال ۱۴۰۰ خویش بررسی مصارف بودجه مبارزه با ویروس کرونارا در سایر ولایات نیز در نظر گرفته است.

اداره عالی تفییش، در جریان شیوع ویروس کرونا تصمیم اتخاذ نمود، تا تفییش رعایت قوانین و مقررات را در ارتباط به چگونگی مصارف بودجه مبارزه با ویروس کرونا در مراجع چون وزارت صحت عامه، اداره عملیاتی ریاست جمهوری شاروالی کابل، ولایات هرات، میدان وردک، تخار، نورستان، کندهار، هرات و ننگرهار اجرا نماید. نتایج یافته های تفییش فوق پس از تحلیل به مقام محترم ریاست جمهوری، پارلمان و مراجع بازرگانی شده ارسال نموده است. قابل یاد آوری است که پس از شیوع ویروس کرونا در

روندهای ملی برای اخذ تذکره الکترونیکی در اداره عالی تفتيش

های ملی می شود.

آقای شیرزاد همچنین ابراز امیدواری کرد که این پروسه به خوبی پیش رود و به کارمندان اداره ملی احصائیه و معلومات وعده سپرده که اداره عالی تفتيش در اين راستا همکار شما بوده و مشکلات تان را در اسرع وقت حل خواهد کرد.

قابل ذكر است که به اساس مصوبه مقام محترم رياست جمهوري اسلامي افغانستان تمام کارمندان ادارات دولتی باید تذکره الکترونیکی اخذ نمایند. بناء اداره عالی تفتيش نيز به تمام کارمندان خويش هدایت داد تا فورم تذکره الکترونیکی را خانه پري، طی مراحل و تذکره الکترونیکی اخذ نمایند.

در اخير، عبدالباسط آخوند خيل، مسؤول تيم سيار اداره ملی احصائيه و معلومات به هئيت رهبری اداره عالی تفتيش اطمینان داد که اين روند را در اداره عالی تفتيش در مدت کمتر از يك هفته تكميل خواهند نمود.

پروسه بايوتمريک کارمندان اداره عالی تفتيش جهت اخذ تذکره تابعيت به شكل الکترونیکی روز سه شنبه ۱۵/۰۷/۱۳۹۹ خورشيدی، از سوی تيم سيار اداره ملی احصائيه و معلومات در اين اداره افتتاح شد.

در افتتاح پروسه بايوتمريک تذکره الکترونیکی که محترم مجتب الرحمن شيرزاد؛ معاون مالي و اداري اداره عالی تفتيش و محمد رياض منگل؛ سرپرست رياست منابع بشرى حضور داشتند، آقای شيرزاد ضمن خوش آمد گويي به تيم سيار اداره ملی احصائيه و معلومات گفت: از نظر اقتصادي تا زمانیکه ما احصائيه دقیق نداشته باشیم پلان هاي دقیق اقتصادي طرح کرده نمی توانیم؛ چون تمام مراحل بعدی در يك كشور مربوط احصائيه دقیق می شود.

معاون مالي و اداري اداره عالی تفتيش اضافه نمود که داشتن تذکره الکترونیکی اهمیت بسا زياد داشته و سبب ايجاد شفافیت در انتخابات و سایر پروسه

نقش افکار و نظریات شهروندان در تفتیش های مشارکتی

اداره عالی تفتیش به منظور افزایش بیشتر شفافیت، حسابدهی و ایجاد اعتماد میان شهروندان و ادارات سکتور عامه، اجرای تفتیش های مشارکتی را قبل آغاز نموده است. در اینگونه تفتیش ها تیمی که متشكل از مفتشین اداره عالی تفتیش و نماینده نهادهای مدنی می باشد، تفتیش های مشارکتی را در مراجع انجام میدهند.

هدف عمده اجرای تفتیش های مشارکتی، دخیل سازی افکار و نظریات شهروندان در فرایند تفتیش ها و بررسی ها می باشد. با این توضیح که نماینده های جامعه مدنی که از طیف های مختلف جامعه نمایندگی می نمایند با حضور و اشتراک شان در پروسه های تفتیش فرصت می یابند تا افکار و نظریات خویش را جهت بهبود و شفافیت هر چه بیشتر عرصه تفتیش ابراز داشته و از کیفیت و شفافیت آن ها اطمینان حاصل نمایند. این موضوع باعث میشود تا از یک طرف اعتماد مردم نسبت به پرسوه های تفتیش را قوی تر ساخته؛ و از سوی دیگر بخاطر بهتر شدن امور تفتیش موثر و ممد واقع می گردد. قابل یادآوری است، نهادهای جامعه مدنی، رسانه یی و شهروندان به ارتباط موضوعات و مسائلی که ایجاب تفتیش را می نمایند، را می توانند به صورت آنلاین و کتبی از طریق فورم ثبت شکایات و صندوق شکایات، شکایات خویش را درج نمایند، تا به آن رسیدگی صورت گیرد.

دولت جمهوری اسلامی افغانستان

اداره عالی تفیش

گزارش تفیش برای شهروندان

گزارش تفیش حساب قطعیه سال مالی ۱۳۹۸

ذینفعان اداره عالی تفیش را ادارات، سازمان‌ها، نهادها، شهروندان و افراد مختلف شامل می‌شود، که اداره عالی تفیش تلاش می‌ورزد تا از طریق اجرای اجرای تفیش‌های مؤثر مراجع و شریک سازی گزارش آن ارتباط مفید و مؤثر با ذینفعان خویش داشته باشد. یک بخش ذینفعان اداره عالی تفیش را شهروندان تشکیل می‌دهد، که رهبری اداره عالی تفیش اجرآت موثر و مفید را برای دسترسی شهروندان به اطلاعات و معلومات انجام داده است، که می‌توان، به دخیل سازی شهروندان در پروشه تفیش و نشر گزارش‌های تفیش مراجع در فارمت مشخص بنام گزارش تفیش برای شهروندان اشاره کرد. گزارش‌های تفیش برای شهروندان به زبان ساده، روان و عام فهم ترتیب و از طریق رسانه‌های اجتماعی جهت آگاهی شهروندان به نشر سپرده می‌شود. اخیراً گزارش تفیش حساب قطعیه دولت و یک گزارش تفیش عملکرد در فارمت گزارش تفیش برای شهروندان جهت آگاهی شهروندان، از طریق ویب سایت اداره بدست نشر سپرده شده است.

[لینک گزارش حساب قطعیه دولت](#)

درونتیا او حساب ورکونې په لورولوکي دښاريانو ونده

د پلتهنې عالي اداره؛ په عامه ادارو کې درونتیا او حساب ورکونې د ډیروالي او لوروالی په موخه، د مدنې ټولنو، رسنيو استازو او بشاريانو سره یو ئحای تر پلتهنې ټولنو لاندي بنسټونو کې مشارکتی گډې پلتهنې ترسه کړي، او همدارنګه یې دښاريانو لپاره دشکایتونو دليکلو او وړاندیزونو د وړاندې کولوا آساتیاوې په آنلاين اوليکنې (کتبې) بنې برابري کړي دي. پلتهنې او دښاريانو شکایتونو او وړاندیزونو ته رسیدنه درونتیا او حساب ورکونې پر لورولو باندې مثبتې اغیزې لري او د عامه ادارو او بشاريانو تر منځ دلور اعتماد د رامنځته کيدلولامل کېږي.

ښاريان دڅلوا شکایتونو او وړاندیزونو په وړاندې کولو او هغوي ته د رسیدنى په موخه دشکایتونو دفورم دېټولو له لارې په آنلاين اود شکایتونو د صندوق له لارې په لیکنې بنې، چې دښاريانو او عامه ادارو تر منځ داريکو د رامنځ ته کيدو سبب کېږي، د مسئول بشاري په توګه مهمه او بنسټيزه ونده په غاره لري، چې دښاريانو دشکایتونو او وړاندیزونو پايلې په عامه ادارو کې درونتیا او حساب ورکونې دلوروالی لامل کېږي.

ماهنامه تفتيش

مدیر مسؤول: شیرشاه احمدی
سردیر: محمد احسان بابکر خیل
ویراستار: ذبیح الله ذکی
گزارشگر: عبدالاحد پویا